

Dertien jaar algemeen directeur van het CDI

Jeroen Bool, een durfal in de diergeneeskunde

Met een enorme vitaliteit en energiek vermogen snelt P.H. (Jeroen) Bool de trap af in zijn **résidence** om ons te ontvangen. Wij luisteren een paar uur naar het verhaal van deze in 1953 afgestudeerde dierenarts. Met bewondering en veel respect: zijn verhaal is geordend, met vele interessante uitweidingen.

TEKST ANDRIES VAN FOREEST & KO MINDERHOUD, SENIORDIERENARTSEN | FOTO ROGIER BOS

Senioren

“**T**oen ik dertien was, ging ik naar Zwitserland”, begint Bool. “Mijn vader was geboren in Batavia en mijn moeder was een in Livorno geboren Zwitserse. Er heerste een internationale sfeer thuis en mijn ouders vonden dat ik internationaal moest denken. Mijn middelbare school beëindigde ik daar in 1944; de oorlog in Nederland was toen nog in volle gang. Ik wilde scheepsbouwer worden, hield van zeilen en ging na het eindexamen naar Lausanne, om weg- en waterbouwkunde te studeren.” Deze studie bleek niet voor Jeroen weggelegd. Hij had van jongs af aan interesse in de natuur, maar de studie biologie daagde hem niet uit omdat in die tijd het leraarschap zijn loopbaan zou moeten worden. “Een kennis van me kende een dierenarts”, zo vertelt Bool verder. “Ik mocht bij hem komen en ‘meelopen’ in zijn praktijk. Dit leverde een levenslange vriendschap op en via deze dierenarts begon mijn belangstelling voor de diergeneeskunde. Ik

besloot in 1946 naar Utrecht te gaan en daar te gaan studeren.”

Praktijkervaringen

Zoals de meeste studenten uit die tijd deed Bool tijdens zijn studie praktijkervaringen op via hulp bij de massabestrijding. Hij studeerde in 1953 af, had belangstelling voor de wetenschap en werd assistent op het Instituut voor Tropische en Protozoaire Ziekten bij professor F.C. Kraneveld. Deze zorgde ervoor dat hij vrijgesteld werd van verdere militaire dienst. Hij ging voor bijscholing en onderzoek naar Hamburg en Suriname. Toen Prof. Kraneveld ziek werd en in 1957 overleed, heeft Bool, onder toezicht van Prof. Van der Schaaf, zijn functie een tijd waargenomen.

In 1959 verliet Bool de faculteit voor één jaar onderzoek aan het Instituut in Onderstepoort, Zuid Afrika. In 1960 werd hij medewerker bij de Amsterdamse tak van het CDI (Centraal Diergeneeskundig Instituut), ondanks aanbiedingen van de faculteit en uit het buitenland. Virale

ziekten waaronder mond-en-klauwzeer, scrapie, klassieke en Afrikaanse varkenspest, maar ook ‘Tick Borne Fever’ werden zijn onderzoeksdoelen.

CDI

In 1969, na een jaar in Madrid voor de introductie van de immunofluorescentiediagnostiek van Afrikaanse Varkenspest, door de EEG gefinancierd, werd Bool gevraagd het CDI in Rotterdam te gaan leiden. Er was sprake van verandering, er waren te veel verschillende hokjes binnen Rotterdam. Samen met het Ministerie van Landbouw was een plan gemaakt het hele CDI te verhuizen naar een nieuwe locatie, Lelystad. Het idee werd nu alles disciplinair op te zetten en niet langer dierspecifiek, met projectmatig onderzoek. Dit was een boeiende periode: bouwplannen, een nieuwe organisatie. “Kortom, een groot karwei”, aldus Bool. “Heel belangrijk was het dat er naast de verschillende disciplines op het instituut ook een tak kwam voor de praktijk: een klinisch-pathologische

afdeling. Hier kon de praktijk terecht met zijn problemen. Hoogtepunt was de officiële opening van het Hoofdgebouw in 1982. Op het gebied van de diergeneeskunde was het CDI één van de grootste en belangrijkste instituten ter wereld, met veel internationale contacten. Er waren 340 medewerkers, de sfeer was goed. Er verschenen veel bijzondere publicaties en er werd geld verdiend met vaccins en tuberculine. Het was voor mij een roerig en emotioneel gebeuren.” In 1984 tot 1985 verschenen sombere wolken boven het instituut: het rapport Peper. De organisatie van de verschillende landbouwinstituten werd gewijzigd. En het Ministerie van Landbouw onderzocht of er wel voldoende samenwerking was tussen de diverse groepen en instituten. Wageringen werd er steeds meer bij betrokken en er kwamen steeds meer vergaderingen met teveel deelnemers. “Bij mij ging de fut eruit toen er geschrapt werd,” aldus Bool, “10

procent minder personeel. Een reden om in 1986 vervroegd uit te treden na een periode van dertien jaar als Algemeen Directeur.” Uiteindelijk blijft van de organisatie alleen nog een virologische en een bacteriologische tak over. “Het was een geweldige tijd, maar genoeg voor mij”, vindt Bool. “Onze generatie heeft goed werk gedaan. Veel ziekten zijn verdwenen; het is oppassen dat ze de kop niet weer opsteken of dat er nieuwe bijkomen.”

Hoogtepunten

Na deze periode heeft Jeroen Bool nog veel klussen gedaan in binnen- en buitenland voor de IAEA, de EU en het ministerie van Landbouw dat graag gebruik heeft gemaakt van zijn ervaringen. Hij is lid geweest van diverse commissies ingesteld door de Minister van LNV en door de Dierenbescherming. In het professionele leven van Jeroen Bool noemt hij drie hoogtepunten:

1. Het ontvangen -in 1986- van het eredoctoraat van de Rijksuniversiteit Utrecht.
2. Het erelidmaatschap van de KNMvD. Als dank voor dit erelidmaatschap organiseerde Bool dat de muziekkuitvoering door het Utrechts Studenten Concert van de Kleine Rhapsodie van Herman Strategier, dat werd gecomponeerd en uitgevoerd tijdens het eeuwfeest van de KNMvD, op CD werd gezet.
3. Een derde hoogtepunt is de uitgave in 2005 van het CDI-Gedenkboek: *Streng wetenschappelijkheid en praktische zin, een eeuw Nederlands centraal veterinair instituut, 1904-2004.*

Regelmatig speelt Bool met drie andere musici in een strijkkwartet, Jeroen op cello. Hij is een trouw KNMvD-lid en bezoeker van de Seniorenraden op Mereveld. De veranderingen binnen de KNMvD en ook het verbeterde *Tijdschrift voor Diergeneeskunde* worden door hem gewaardeerd. ●